

Els dies comptats de la pesseta

L'«ecu-menisme» europeu

Els dotze membres de la CEE s'han posat d'acord per implantar una moneda única, l'ecu, a partir del 1999, encara que el Regne Unit no veu les coses gaire clares. De moment, la moneda tan sols serveix a alguns col·leccionistes i al comerç europeu per a fixar els preus de referència.

Encara estan molt lluny els dies en què un grup d'amics de qualsevol lloc d'Europa se'n vagen de copes i al final de la festa es porten les mans a la butxaca per a pagar en ecus (European Currency Unit). La moneda comunitària, creada el 1979 al mateix temps que es va instal·lar el Sistema Monetari Europeu (SME), és encara avui un símbol de la voluntat dels dotze països membres d'unificar la seua política econòmica. A principi del mes de desembre de l'any passat, a la ciutat de Maastricht (Holanda), els presidents i caps de govern de l'Europa dels dotze van firmar el document final de la reunió al més alt nivell donant llum verd per a la implantació definitiva a partir del 1999 de l'ecu, nom que per pura casualitat coincideix amb el d'un antic dobló francès. Un dels països participants en aquesta cimera europea, el Regne Unit, dirigit per John Major, es va reservar el dret de refusar la seua incorporació a la moneda comuna afegint aquesta clàusula en un protocol annex a la declaració final.

Mentre que l'ecu per als europeus d'avui significa tan sols una moneda més per a ampliar la col·lecció numismàtica, i en comptades ocasions per a fixar preus de referència dels intercanvis comercials, els experts en la matèria són bastant optimistes a l'hora d'analitzar els arguments positius de l'adopció de l'Unitat de Compte Europea, ecu.

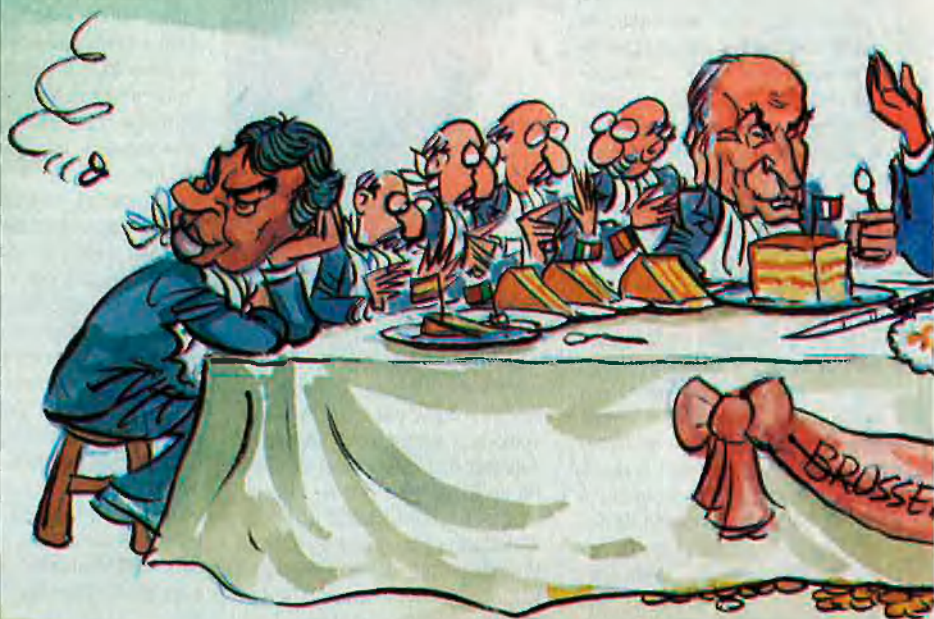
Per a Luis Clavel, responsable del departament de la CEE al si de la Confederació Empresarial Valenciana (CEV), "l'ecu ha aconseguit que la Comunitat europea, des-del 1976, data de l'acord de Jamaica en què es va acabar amb les paritats fixes de Breton Woods, siga l'única zona d'estabilitat monetària mundial, mantenint el sistema monetari una estabilitat més forta en els tipus de

canvis de les monedes europees integrades que amb els patrons dòlar o ien.

L'ecu és l'addició d'una part percentual de cadascuna de les monedes nacionals dels països membres de la CEE. La participació relativa de cada divisa es calcula segons mecanismes complexos que integren nombrosos índexs, entre els quals tenen un paper primordial el PIB (producte interior brut) i la ba-

lança de comerç exterior (resultat de la diferència entre els ingressos per exportacions i els pagaments de les importacions).

Pel que fa als mecanismes d'integració total en la moneda única, dissenyats per l'alemany Helmut Kohl i el francès François Mitterrand, "és molt possible que, com en els orígens de la CEE, no tots els estats membres hi par-

ticipen des del principi", assenyalava Luis Clavel.

Firmat l'acord de Maastrich, els mercats europeus no van reaccionar de manera gaire positiva, condicionats segurament pels esdeveniments de descomposició de l'URSS i el futur imprevisible que acompanyava la caiguda de la potència soviètica.

França, per boca del seu ministre d'economia, Pierre Bérégovoy, ja ha anunciat que abans del 1997 canviarà el règim de funcionament del seu banc central per a fer-lo independent, copiant el model alemany.

Per a les regions econòmiques europees, entre elles Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, els beneficis de l'arribada de la moneda única poden ser de doble signe. "Des del punt de vista regional és difícil preveure si aquesta unió monetària reduirà les diferències de desenvolupament i de nivell de vida en la CEE, o al contrari, les augmen-

tarà", comenta l'expert de la CEV, Luis Clavel afegeix que "les regions perifèriques que posseeixen un menor cost relatiu del factor de treball i una major capacitat de creixement –el cas dels Països catalans– poden produir una major canalització de la inversió cap a aquestes àrees. Però, cal tenir ben present que un augment del cost del factor treball en aquestes regions pot reforçar les inversions i l'activitat industrial en les àrees més desenvolupades de la Comunitat, i beneficiar-se així gairebé exclusivament d'aquesta estabilitat monetària europea".

En tot cas, l'ecu serà la moneda única en 1999, sempre que hi haja set països com a mínim capaços d'aconseguir una gran convergència en els següents paràmetres: inflació, dèficit públic i tipus d'interès, segons coincideixen la majoria dels experts.

Totes les previsions, tant per al conjunt de les economies de l'estat espa-

¿Què fer amb un grapat d'ecus?

Els hàbits d'utilitzar les monedes nacionals seran difícils de canviar en les activitats diàries dels europeus per imposar la utilització de l'ecu com a moneda comuna dins de l'àrea geoeconòmica de la CEE.

No obstant això, des d'ara mateix ja es poden realitzar algunes transaccions particulars entre els ciutadans de l'Europa comunitària, com:

Invertir. Per l'alliberament de la circulació dels capitals el 1990 –l'estat espanyol acaba d'integrar-se en aquesta clàusula– qualsevol europeu pot decidir lliurement el país on vol invertir els seus diners sense més obstacles que les gestions administratives imposades per la legislació particular de cadascun dels estats membres.

Pagar a la botiga del costat de casa. Es tracta d'una possibilitat reconeguda per la llei però que no està encara implantada en la majoria dels comerços europeus. Si de cas vostè ha tingut la idea de pagar el compte de l'ultramari del barri en ecus deixi l'experiència per a més endavant. I.P.

nyol com per a les particulars de les autonomies, són prou prometedores. "Per a l'estat espanyol –preveu Luis Clavel– no hi ha distàncies insalvables en el criteri establert per aplicar l'ecu. A l'empresari valencià que sàpiga veure Europa com un gran territori natural de negoci, la plena integració econòmica li permetrà eliminar el risc sobre el valor futur de les monedes, augmentant notablement els seus fluxos comercials com també les inversions internacionals. Una eliminació del risc de canvi permetrà a les empreses un aprofitament màxim dels avantatges que produirà el Mercat Únic Europeu".

De moment estalviar en ecus o demanar crèdits, contractar una assegurança, oferir un viatge o pagar simplement les despeses de l'ultramari del cantó de casa, activitats monetàries quotidianes, queda dins del camp restringit de la utilització de la moneda patró europea. Des de l'alliberament de la circulació de capitals (juliol del 1990) està permès invertir sense cap obstacle a l'estranger. En Luxemburg, per exemple, comprar fons d'inversió mixtos (Sicav) en moneda europea garanteix estabilitat i avantatges fiscals. En França, els comptes a termini fix gau-

Molts anys esperant una moneda

Per a l'especialista valencià Luis Clavel, expert en temes europeus, l'ecu ha donat a la CEE una estabilitat monetària més forta que els intercanvis a través del dòlar o el ien. Aquesta és la cronologia de la moneda comuna.

1962. Els sis països fundadors del Mercat Comú Europeu el 1958 s'adonen que per aplicar una política agrícola es necessita una unitat de compte comuna.

1969. França proposa una estratègia monetària europea. La iniciativa, presentada per Raymond Barre, aleshores vicepresident de la Comissió europea, la reprèn el Consell Europeu, màxima instància de la CEE.

1970. El pla Werner, nom del primer ministre de Luxem-

burg, preveu una unitat econòmica i monetària i la creació d'una moneda única.

1972. En la ciutat alemanya de Bâle, el 24 d'abril els bancs centrals dels sis països membres instauren el Serpent monetari.

1973. Es crea el Fecom (Fons europeu de cooperació monetària).

1975. La unitat de compte comunitari es transforma en patró d'intercanvis, format per una part alíquota de les diferents monedes, com a precursor de l'ecu.

1978. La crisi del petroli provoca inestabilitat i els nou països (l'ampliació de 6 a 9 membres és del 1973) decideixen la creació del Sistema Monetari Europeu, SME, amb l'acord franco-alemany.

Luis Clavel, expert en qüestions europees, és optimista amb el futur de l'ecu.

ARXIU

1979. El SME entra en vigor el 13 de març sense els britànics. L'ecu -European Currency Unit- es troba en el cor del sistema.

1991. L'ecu és admès com a

única moneda europea a partir del 1999, al final de la cimera de Maastricht, (Holanda). Londres s'ha reservat la possibilitat de refusar la moneda. **I.P.**

deixen d'interessos atractius, encara que les despeses fiscals i de canvi són, per contra, bastant dissuasives.

Per a efectuar qualsevol reforma en el pis o comprar un cotxe és possible des d'ara mateix demanar al banc un crèdit en ecus i beneficiar-se d'unes taxes una mica més baixes que per als crèdits en la moneda nacional. L'altra cara de la moneda és que l'ecu, pel mecanisme del canvi, pot variar de sobte la seua cotització en relació a la moneda nacional i fer pujar el total del crèdit demanat.

Una companyia d'assegurances italiana, Generali, proposa contractes de vida en ecus. Segons els primers resultats el negoci funciona prou bé, entre altres coses perquè els italians no depositen molta confiança en la fluctuant lira. Aquesta oferta pot funcionar en un futur pròxim en aquells països amb divisa variable i quedar descartada a Alemanya o França, on les monedes mantenen un curs estable.

Per comprar cafè, melmelada o vi en el comerç del barri i pagar en ecus, les coses canvien. L'amo de la botiga té dret a refusar el xec encara que els bancs estan obligats a fer-se'n càrrec, però aplicant-li una forta taxa per la transacció. A títol de curiositat, la divisa europea en llenguatge tècnic bancari s'ha batejat com a "xeu".

Per a viatjar amb ecus, les restriccions apareixen pertot arreu. Per anar de Milà a Londres, la companyia Thomas Cook ofe-

reix la possibilitat de circular amb *travellers cheks* de 50 o 100 ecus. No sempre són acceptats perquè aquests bitllets no compten amb la confiança del sector turístic, llevat d'alguns defensors acèrrims de la divisa. Si el turista es troba amb un militant pro-europeu que accepta el pagament per aquest mitjà caldrà afegir un recàrrec en concepte de comissió per la gestió de canvi a ecus i un altre per passar després l'ecu a la moneda nacional.

ECU PÚBLIC I PRIVAT

El sistema monetari europeu ha generat dos subsistemes, l'un anomenat l'ecu oficial pel qual els bancs centrals dels dotze països membres de la CEE regularitzen els intercanvis recíprocs, i l'altre l'ecu "privat". L'emissió del primer correspon al Fecom (Fons Europeu de Cooperació Monetària). Cadascun dels bancs centrals està obligat a participar amb una part de les seues reserves en dòlars i en or per a garantir el curs de la moneda comunitària. L'ecu oficial és el patró de referència del conjunt del sistema monetari.

L'ecu "privat" s'ha desenvolupat en el mercat interbancari. Els primers préstecs internacionals en ecus (emissions d'obligacions) han eixit al mercat per primera vegada el 1981. En el camp comercial entre els membres de la CEE, l'èxit d'aquest ecu ha estat insignificant fins ara.

L'impacte de l'aplicació de l'ecu en les diferents economies europees provocarà, d'altra banda, reformes de fons de les relacions entre els agents econòmics, segons asseguruen diferents estudis elaborats a Barcelona sobre aquesta matèria.

En primer lloc, és molt possible, si es dóna crèdit a aquestes previsions, que la unió monetària dinamite la negociació col·lectiva a l'estat espanyol, encara que els sindicats no estiguen molt d'acord amb aquesta possibilitat. Els experts arriben a aquesta conclusió perquè si entren en funcionament els tipus de canvi fix i no ajustables -condició inherent a l'aplicació de l'ecu comú- "qualsevol puja de salaris per damunt de la productivitat es traduirà en un increment de la desocupació", profetitzen els especialistes.

En aquesta situació, el banc emissor no podrà actuar com abans de la implantació de l'ecu, financiant les pujades salarials amb augment de l'oferta monetària, i per consegüent els sindicats podrien ser acusats de ser els responsables de qualsevol increment de l'atur provocat pels intents d'aconseguir millores salarials.

Els analistes preveuen aleshores una tendència a firmar convenis sector per sector i fins i tot empresa per empresa, en detriment d'acords interconfederals i pactes socials.

Ignasi Pellicer